

Debat d'orientació política

8 i 9 d'octubre del 2015

El 31 de març del 2015, el Cap de Govern, llavors candidat, va manifestar en el decurs del debat d'investidura la seva voluntat de celebrar un inusual debat d'orientació política durant la tardor del 2015. Inusual pel que fa a les dates, és clar. Aquesta és la feina que avui ens ocupa. L'objectiu d'aquest debat no ha de ser altre que el de continuar fixant i definint els objectius de la present legislatura i això s'ha de fer, ja es va dir en el debat d'investidura, en el context especialment complex en el que s'està desenvolupant aquest primer any del nostre mandat.

És indubtable que l'afer BPA ha marcat l'inici de la legislatura. Compartim amb el Cap de Govern la necessitat que es posi punt final a aquesta crisi, com més aviat millor i de la millor manera possible. Estem convençuts que es va pel bon camí. L'estabilitat de la plaça financera, tot i les turbulències inicials, va quedar ben aviat garantida.

Voldria recordar avui que la constitució del nou Consell General, passades les eleccions de l'1 de març, i la composició del Govern es van fer en els terminis mínims, precisament per poder aprovar la Llei de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries. Van ser dies que vam haver d'actuar tots plegats, cadascú des de la seva responsabilitat, amb extrema diligència. Si avui podem entreveure una solució més o menys satisfactòria a la crisi de BPA, amb tots els matisos que es vulguin, és gràcies a una resposta àgil de part de les institucions.

Entre tots es va poder frenar el risc de contagi, que hauria posat en perill el conjunt del sistema financer i, de retruc, l'estabilitat del país.

En qualsevol cas, l'adopció ràpida d'un nou marc normatiu per a fer front a una crisi d'aquesta naturalesa ha permès encarar des d'un marc jurídic clar y modern el procés de resolució de l'assumpte.

Així, es treballa per evitar la quita en el retorn dels dipòsits i per aconseguir que el nou banc que resulti de tot aquest procés pugui operar amb normalitat i ser integrat, una vegada la feina de l'AREB conclosa, en l'àmbit privat.

El Grup Parlamentari Demòcrata va estar d'acord a constituir la Comissió especial de vigilància i prevenció de risc per al sistema financer, proposada pel grup parlamentari liberal; una comissió on hi participen totes les forces polítiques presents al Consell General, si bé cal dir que una d'elles ho fa amb intermitències; no es tracta, a l'hora d'emmarcar l'activitat d'aquesta comissió, i sempre segons el nostre criteri, de fer un judici paral·lel des del Consell General, sinó de treballar per introduir les millores que calguin en la protecció del nostre sistema financer. S'hi referia ahir el Cap de Govern. Això implica, necessàriament, analitzar on han fallat els mecanismes de control de què disposem actualment.

Però l'objectiu per a nosaltres –insisteixo- no és jutjar el passat, sinó extreure'n lliçons per al futur; actualitzar si és necessari els instruments de vigilància i prevenció per a minimitzar, en la mesura del possible, les possibilitats que una situació com aquesta es pugui repetir.

Andorra ha fet aquests darrers anys esforços importants per una major transparència, perquè avui al món és impossible amagar-se i perquè, de fet, no volem amagar-nos. En aquesta Cambra hem aprovat lleis que anaven clarament en aquesta direcció, i ja us avanço que el Govern ens tindrà al seu costat sempre que ens presenti iniciatives que ens permetin avançar en la línia de més transparència i cooperació.

De qualsevol manera, queda clar que hi ha vida més enllà de l'afer BPA. Molta vida. Es pot continuar dibuixant, encara que amb prevencions, un balanç econòmic positiu, amb un descens important de l'índex d'atur.

El cap de Govern va subratllar ahir en el seu discurs que, malgrat l'afer BPA, els indicadors apunten cap a una millora de l'economia: l'atur s'ha reduït, mentre que en paral·lel hi ha hagut un creixement constant del nombre d'assalariats des del gener de l'any passat –això és important de destacar perquè tradicionalment es relacionaven les xifres baixes d'atur amb el fet que els aturats marxessin d'Andorra i tornessin al seu país d'origen–; les importacions van créixer un 1,5% el primer semestre del 2015; el balanç d'obertures de comerços és positiu, millor fins i tot que el de l'any passat.

El Govern, des de principis de l'anterior legislatura, ha fet una aposta clara i decidida per l'obertura i la diversificació de l'economia, sense descuidar els sectors tradicionals, i en comencem a veure els resultats positius, encara que això només és el principi. Som conscients que aquesta no és una feina que porti resultats en el termini immediat i cal posar la mirada en l'horitzó del mitjà i llarg terminis.

Tenim ja els dos primers CDIs ratificats en seu parlamentària, els més rellevants, els conclusos amb la República francesa i amb el Regne d'Espanya; dos tractats que s'han pogut concloure gràcies a haver completat un marc fiscal homologable i, a la vegada, eficient i competitiu. I es continua avançant decididament en la signatura de nous convenis d'aquestes característiques. Aquests són sens dubte instruments claus per a la diversificació i el creixement econòmics i per a atreure inversió estrangera.

Però cal anar més enllà de la implementació d'una política d'expansió creixent de la nostra xarxa de CDIs; així, davant nostre, tenim també ara l'oportunitat d'accedir al mercat interior europeu, a través de l'acord d'associació que s'està negociant i al qual ens hi hem referit diverses vegades com un dels grans reptes d'aquesta legislatura. Uns reptes dels quals en volem deixar ara breu constància.

Comencem doncs per la qüestió de les negociacions amb la Unió Europea encaminades a tancar un acord d'associació. Des del grup parlamentari demòcrata estem convençuts que el futur acord d'associació serà beneficiós per als andorrans que vulguin estudiar, treballar o fer negocis a la Unió Europea, més enllà d'Espanya i França. El ministre Gilbert Saboya, que compareix regularment i força habitualment davant la Comissió Legislativa d'Afers Exteriors per a tractar aquest tema, ha informat que les negociacions persegueixen l'objectiu d'accedir al mercat interior europeu, sense que això hagi de comportar cap mena de revisió de la política agrícola, ni de la política fiscal. En aquest sentit voldria llençar un missatge de tranquil·litat, perquè –contràriament al que s'ha dit amb reiteració des d'algunes tribunes-, la conclusió de l'acord d'associació no ha d'implicar un augment de la fiscalitat ni l'assumpció de bona part de les càrregues que suporten els estats membres. En canvi, aquest acord ha de reforçar la nostra connexió amb Europa i el món, ha de permetre que la nostra economia sigui més competitiva;

d'altra banda, també entenem que ha d'atendre les restriccions derivades de la nostra particular i petita mida i, fins i tot, ha de obrir la via per encarar el debat sobre l'accés a la nacionalitat andorrana des de noves premisses. És cert que, una vegada conclòs, aquest acord comportarà noves exigències per als sectors públic i privat, però també és cert que totes i cadascuna d'aquestes exigències revertiran en l'obertura de noves possibilitats. Els demòcrates som plenament conscients de l'enorme transcendència jurídica, política, econòmica i social d'aquest futur acord. Per això, i més enllà dels requisits que estableix el nostre ordenament jurídic per a la seva adopció, som partidaris d'obrir al màxim el procés participatiu dels ciutadans en el mateix, amb la convocatòria d'un referèndum en els termes establerts en l'article 76 de la nostra constitució.

Tornem breument a les prevencions. Sí que caldrà veure com encaixem en el nostre ordenament jurídic i en la nostra vida política i econòmica tots els preceptes que es deriven de les quatre llibertats que regeixen el funcionament de la Unió Europea; semblen d'entrada menys problemàtiques la lliure circulació de serveis i la lliure circulació de capitals tot i que això no vol dir que no calgui estar completament vigilants en la negociació de com encarar l'assumpció d'aquest dos principis que articulen el funcionament del mercat interior. Pel que fa a la lliure circulació de mercaderies, som plenament conscients que el manteniment d'allò establert en l'Acord Duaner és i ha de ser una de les exigències més fermes de la part andorrana en el decurs de la negociació; finalment, en relació a la lliure circulació de persones, nosaltres pensem que hem de poder trobar les fórmules que permetin mantenir una política immigratòria adequada a les nostres dimensions territorial i demogràfica.

Dit això, volem reiterar que pel Grup parlamentari demòcrata Europa és una oportunitat. Europa ve a ser com un segell que permet presentar-nos al món de una forma més eficaç i idònia. Per tant, no podem sinó donar suport al Govern en tot aquest procés.

Des d'una perspectiva interna, i pensant també en la competitivitat del nostre teixit productiu, el cap de Govern va plantejar l'oportunitat d'abordar la flexibilització del mercat laboral, així com la flexibilització del sistema de quotes amb la voluntat de poder atendre les demandes específiques de mà d'obra qualificada per part d'alguns sectors.

El Grup Parlamentari Demòcrata va estar treballant durant la legislatura passada en la reforma del Codi de relacions laborals, i és la nostra voluntat continuar aquests treballs. Uns treballs que no es podran fer només dins d'aquestes parets, sinó que caldrà compartir amb els agents implicats.

La modificació ha de permetre actualitzar el Codi de relacions laborals, atenent les demandes de les empreses, però també les dels treballadors. Sabem que l'equilibri no és fàcil, però apel·lant al sentit comú, segur que es poden trobar elements de consens, que suposin millores des d'una perspectiva econòmica però també social. Cal recordar que aquesta legislació ha d'anar acompanyada de textos legislatius que regulin l'acció patronal i sindical, així com l'exercici del dret de vaga.

Però l'actualització normativa no s'ha de limitar al sector privat. Aviat farà un any que vam aprovar la modificació del complement de jubilació dels funcionaris, per tal de garantir que aquest complement es pugui mantenir en el futur. Vull ara recordar que la disposició final cinquena d'aquesta llei contenia un encàrrec al Govern, per tal que aquest estudiés si calia mantenir les mesures de contenció de la despesa en matèria de personal, però també per promoure la reforma integral de la funció pública en un termini màxim de dos anys.

La revocació de les mesures de contenció de la despesa restava subjecta a una millora de l'economia, i ens hem de congratular que efectivament hi hagi signes de redreçament. Aquests anys tots hem hagut de fer esforços, també els funcionaris, i és just reconèixer-ho.

Sobre la reforma integral de la funció pública, per millorar la seva eficiència i en definitiva el servei que s'ofereix als ciutadans, instem el Govern a abordar aquesta qüestió en el termini més breu possible. Ja ha passat un any, només queda un any per complir amb el mandat d'aquella disposició.

Una altra de les grans qüestions, en va parlar ahir de manera molt clara el Cap de Govern, que ens afecta a nosaltres però que sobretot té implicacions per a les generacions futures, és la sostenibilitat de la CASS.

La legislatura passada, el Govern, amb el suport del Grup Parlamentari Demòcrata, va optar per no apujar les cotitzacions perquè estàvem acabant de completar el marc fiscal i pensàvem que no era el moment de gravar més els ciutadans ni les empreses.

Amb tot, ja vam dir aleshores que, si la conjuntura econòmica millorava, arribaria el moment de plantejar l'increment moderat de les cotitzacions a la CASS, amb la finalitat de fer el sistema més sostenible.

El moment ha arribat. Es proposa augmentar un dos per cent les cotitzacions, a repartir en parts iguals entre empresaris i treballadors. També ens sembla bé augmentar de manera prudent però sostinguda el salari mínim. Les mesures de competitivitat i de sostenibilitat han d'anar acompanyades de polítiques de solidaritat.

Aquest és un bon plantejament, n'estem convençuts. Caldrà discutir-lo amb els agents econòmics i socials. D'altra banda, també cal esmentar que qualsevol augment de les cotitzacions ha d'anar lligat a la implementació de mesures per una gestió més eficient de la Seguretat Social i els seus recursos. Es tracta en definitiva de cercar una implementació més racional de la política sanitària.

Considerem que un millor control, que no vol dir una retallada de serveis ni un menyscapte de la qualitat assistencial, implicarà reduir la factura de la branca general, i per tant celebrem el valent plantejament exposat ahir pel cap de govern en el sentit d'encarar, si pot ser a partir de la vertebració d'un pacte d'estat entre totes les forces parlamentàries, la qüestió de la sostenibilitat del nostre model sanitari d'una vegada per totes.

Andorra, tot i que de vegades sembla que ho oblidem, és un sol país. Amb una estructura territorial, això sí, relativament descentralitzada. Quedi clar que per a nosaltres l'esquema territorial establert per la Constitució no és el problema. El que cal és corregir les disfuncions detectades després de vint anys de funcionament d'aquest model. Això és el que es va començar a fer amb l'acord institucional subscrit la passada legislatura entre el govern i els set comuns. Tenim a tràmit parlamentari la modificació de la Llei de transferències, en la que es proposa aixecar els límits a la destinació de les transferències que reben els comuns des de Govern.

Aquesta ha de ser una norma que s'ha de veure acompanyada per d'altres; cal anar desenvolupant gradualment l'acord institucional: per això ens sembla encertat plantejar ben aviat les reformes legislatives necessàries per a fer efectives les cessions gratuïtes de sòl comunal per a projectes d'interès nacional i per al desenvolupament d'una política energètica també nacional. El cap de govern ens instava aahir a aixecar la mirada i tenir una visió global. Cal fer-ho des del marc constitucional vigent. Un marc, no ho oblidem, que dóna moltes possibilitats. Cal evitar ineficiències en el repartiment competencial; cal evitar duplicitats i absències. I cal anar cap un sistema sostenible de transferències. Un sistema basat en l'equitat, la solidaritat i l'equilibri territorials. En el decurs del desenvolupament de l'acord institucional abans esmentat, un desenvolupament que cal encarar al llarg de la present legislatura, cal fer esforços per enfortir els mecanismes de cooperació entre comuns i governs. El nostre país no és pot permetre una ineficient competència entre administracions.

Cal apostar per la cooperació. Així, esperem que l'acord institucional es pugui anar desplegant de manera progressiva, amb generositat de part de tots plegats. Al final, es tracta que els ciutadans, siguin de la parròquia que siguin, tinguin accés als mateixos serveis, uns serveis que volem que siguin de qualitat i sostenibles en el temps. I, encara més al final, es tracta de que tot plegat s'aguanti. El combat per l'equilibri pressupostari no s'ha pas acabat. El Cap de Govern ens advertia ahir de la relativa fragilitat d'una part de la nostra estructura d'ingressos. Els compromisos de despesa funcionament i les necessitats d'inversió de les diferents administracions públiques són rellevants. L'anomenada llei de la regla d'or, per la seva banda, estableix noves exigències a tots els poders públics. És per això que el combat per l'estabilitat pressupostària ha de ser cosa de totes les administracions. Totes han de remar, quan es tracta d'aquesta qüestió, en el mateix sentit.

Permetin-me esmentar també les referències formulades ahir pel Cap de Govern en el sentit de fomentar inversions al país creant projectes innovadors generadors de riquesa, o les bones notícies en relació a la propera presència a Andorra de prestigiosos instituts en l'àmbit de la sanitat, o la necessitat d'elaborar un projecte energètic global i viable.

Un país modern en tots els sentits requereix, com va assenyalar el cap de Govern, que es fomentin les inversions en projectes innovadors. Per això aplaudim una nova concepció en matèria de política d'inversions. A l'esforç en les infraestructures diguem-ne tradicionals, en el que cal persistir, cal afegir-hi l'esforç en innovació econòmica. També hem de ser capaços de definir un model de creixement que tingui present la qualitat de vida dels ciutadans i que sigui sostenible. Sostenible des del punt de vista del medi ambient, però també socialment i econòmicament. Perquè allò que volem per a nosaltres, també ho volem per als nostre fills.

Senyor Cap de Govern, el seu discurs d'ahir ens va agradar. Alguns opinen que va ser molt llarg. Sense negar-ho, dons aquest és un fet objectiu, cal reconèixer que no hi havia palla, era tot gra. Sigui per tant benvinguda la llargària del discurs. La llargària va permetre exhaustivitat. A la vegada cal dir que no vam assistir a una mera juxtaposició de diverses descripcions de diferents polítiques públiques. Anticipació, gestió sostenible, necessitat de prioritzar, obertura, innovació, transparència. Aquests són alguns dels conceptes clau que van constituir el nervi del discurs, que van actuar com a fil conductor del mateix.

Mentre compartim un mateix objectiu i la visió de què cal fer per assolir-lo, de vegades amb matisos, el Govern podrà comptar amb el suport del nostre grup parlamentari.

Cal dir que aquesta és una legislatura complexa. Complexa i apassionant. Crisi BPA al marge, encara que vetllant de ben a prop per la seva bona resolució, cal reconèixer que el nostre país té davant seu reptes interessants. Estem en ple procés d'adaptació a un entorn que canvia a gran velocitat. Noves i creixents exigències en matèria de cooperació internacional i de transparència, per un costat. Desenvolupament d'un acord d'associació amb la UE, per l'altre. O som capaços de ser competitius amb les noves regles del joc, o no serem. Afortunadament les possibilitats són moltes. Començant pel molt que encara poden aportar els sectors tradicionals de la nostra economia i continuant per l'obertura cap a nous sectors i cap a la innovació. Desenvolupant un programa reformista i de modernització del país. Amb aquesta intenció es va crear Demòcrates per Andorra. Amb aquesta intenció estem encarant la present legislatura.

